

فلسطین: نگاه مسلمان ایرانی

● دکتر محمدرضا مجیدی*

اشاره

روزهای آغازین سال ۱۳۸۱ شاهد تکرار جنایات ضد انسانی صهیونیسم بین‌الملل در اراضی فلسطین بود و پرونده یک دهه شعارهای جذاب و گمراه‌کننده صلح و دموکراسی در جریان آنچه مذاکرات صلح اعراب و اسرائیل نام گرفته بود بسته شد و چهرهٔ مخوف رژیم نژادپرست و تروریست اسرائیل و حامیان آن بیش از پیش آشکار گردید و حقانیت مواضع انقلاب و نظام جمهوری اسلامی در ارتباط با موضوع فلسطین و استقرار صلح و آرامش و امنیت در منطقه حساس آسیای غربی بیش از گذشته به اثبات رسید. انقلاب اسلامی ضد استکباری و ظلم‌ستیز و انقلابیون مسلمان ایران زمین در سایهٔ ارشادات و رهنمودهای رهبر کبیر خود حضرت امام خمینی (ره) شعار «امروز ایران، فردا فلسطین» و «روز جهانی قدس» را در استمرار حرکت آزادی‌بخش و حق‌طلبانهٔ خود در سرزمین اسلامی ایران به عنوان یک استراتژی محوری در چارچوب تلاش برای صلح و امنیت و توسعه منطقه که لازمهٔ منافع و امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران است - مطرح کرد. از این رو، با عنایت به تأثیرگذاری انقلاب اسلامی بر تحولات فلسطین به ویژه انتفاضه‌های اول و دوم که نور امیدی در دل فلسطینیان و همهٔ حق‌طلبان و عدالت‌جویان منطقه و جهان ایجاد کرد، این نوشتار نگاهی مجدد و گذرا به نسبت موضوع فلسطین در نیم‌قرنی که بر اشغال آن می‌گذرد با ایران و مردم مسلمان این سرزمین و به ویژه با نهضت و انقلاب اسلامی در طول چهار دهه می‌پردازد، و بر این نکته تأکید می‌کند که مسئلهٔ فلسطین در کنار ابعاد دینی و اسلامی و انسانی، از

مقدمه

ایرانی، خداجو، حق طلب و عدالت خواه است و جای جای تاریخ فرهنگ و تمدن او نشان از آن دارد و بر این اساس نیز اسلام عزیز را با جان و دل پذیرفت و از همان روزهای اولیه سلمان فارسی - که مفتخر به لقب محمدی گردید - و جمعی از ساکنان ایرانی بین‌النهرین به نمایندگی از ایرانیان این خصائص را در همراهی و یاوروی پیامبر عظیم‌الشأن اسلام (ص) و مولا علی (ع) به نمایش گذاشتند. در تاریخ این سرزمین به رغم فراز و فرودها و مشکلات فراوانی که استبداد و استعمار برای مردم ما ایجاد کرده است، صاحبان اندیشه و قلم و روشن‌اندیشان و آزادمردان مسلمان و غیور به ویژه روحانیت آگاه و اصیل در حصار تنگ ناسیونالیسم خود را محصور نکرده، هم نوعان و همسایگان و به ویژه هم کیشان و خواهران و برادران مسلمان خود را از یاد نبرده‌اند و به قول شاعر دست پرورده فرهنگ دینی و آموزه‌های غنی محمدی و علوی تأسی کردند که:

بنی آدم اعضای یک پیکرند   که در آفرینش ز یک گوهرند
تو کز محنت دیگران بی غمی   نشاید که نامت نهند آدمی

و از آن رو که پیام اسلام جهانی است و مخاطب آن فطرت انسانی؛ انسان مسلمان از هر قوم و نژاد و زبان و رنگی که باشد جزئی از پیکره امت اسلامی است که رهبر بزرگ آن پیامبر خاتم (ص) فرمود: *من اصبح و لم یهتّم بامور المسلمین فلیس بمسلم* (کسی که صبح کند ولی به امور مسلمانان اهتمام نرزد مسلمان نیست) و یا فراتر از اهتمام به امور مسلمانان اینکه *من سمع رجلاً ینادی یا للمسلمین فلم یجبه فلیس بمسلم* (کسی که فریاد انسان مظلومی را بشنود که مسلمانان را به کمک می‌خواند و پاسخی او را ندهد مسلمان نیست).

در دو قرن اخیر که شاهد بیداری ایرانی مسلمان هستیم، پیشگامی علماء و اندیشمندان و آزاد اندیشان و مصلحان بزرگ ایرانی در جهت بیداری اسلامی و نجات ملت‌های مسلمان از یوغ استعمار و استبداد مشهود است. حرکت عظیم سید جمال‌الدین اسدآبادی در مجموعه جهان اسلام و حضور مؤثر آیت‌الله کاشانی در قیام مردم عراق

۲۱ علیه استعمار و تلاش بزرگانی چون آیت‌الله بروجردی برای تقریب مذاهب اسلامی در جهت کاهش آلام و دردهای فرزندان جهان اسلام و... نمونه‌هایی از این نگاه مسلمان ایرانی به مسائل جهانی به ویژه جهان اسلام است.

همراهی مسلمان ایرانی با فلسطین از اولین روزهای اشغال

از اولین روزهای اشغال سرزمین فلسطین، شاهد حمایت مردم مسلمان ایران از فلسطینیان مظلوم هستیم. مسلمانان آگاه و غیور ایرانی با نگاه دینی و انسانی به این موضوع به رغم سیاست‌های رژیم پهلوی و هم پیمانی آن با غرب و رژیم صهیونیستی که مانع از هرگونه حرکت حمایتی بود، در کنار مظلومان فلسطینی ایستاد. در همان هفته‌های آغازین اعلام تأسیس دولت یهود در سرزمین فلسطین، آیت‌الله کاشانی در خردادماه ۱۳۲۷ در یکی از اجتماعات بزرگ در تهران خطاب به مردم گفت:

«مسلمانان! دول استعماری زنجیر یگانگی و آن معنویت و برادری را که اسلام به دور خود کشیده و با نیروی ایمان دانه‌های محکم آن را بهم متصل و پیوست نموده بود از یکدیگر گسیخته و خاک ذلت بر سر عموم مسلمانان ریختند. برادران عزیز مسلمان! ما امروز بیش از هر چیز به اتحاد، برادری، یکرنگی و صمیمیت احتیاج داریم. اسلام حدود و ثغوری برای مسلمین تعیین نکرده و نقطه یا سرزمین معینی را برای آنها وطن قرار نداده است و همه مناطق و ممالک اسلامی وطن مسلمین است و بر مسلمانان واجب نموده است که اگر برای برادران دینی زحمت و مشقتی پیش آید باید بکوشند و به کمک یکدیگر از خود رفع نگرانی نمایند و به مضمون آیه مبارکه «واعتصموا بحبل اللّٰه جمیعاً ولا تفرقوا» کمر همت برینندند. این مصیبتی که اخیراً برای برادران مسلمان فلسطین پیش آمده است و ایرانیان را برای همدردی و اظهار تأثر در این مکان گرد هم جمع آورده منشاء آن حس برادری و عواطف دینی اسلامی است که همه متحداً تأثر و تألم خود را با قلبی آزرده و خاطری پریشان به سمع عموم مسلمانان دنیا می‌رسانند. بطوری که در اخبار روزانه مشاهده کرده‌اید بعضی دول بدون مجوز قانونی، فلسطین را که از مراکز مقدّسه اسلام و محل مسجد اقصی که قبله اول مسلمین می‌باشد و سالیان دراز وطن و مسکن مسلمانان

بشمار می‌رفت و بر آن حکومت می‌کردند و اجانب طی صدها سال جنگهای صلیبی و دادن میلیون‌ها کشته نتوانسته‌اند این سرزمین مقدس را از دست مسلمین به درآورند اکنون وطن یهودیانی شناخته‌اند که از نقاط مختلفه عالم به آنجا مهاجرت کرده‌اند. در صورتی که حکومت اسلام از قدیم الایام بر فلسطین حق ثابت است و مسلمین دنیا و به خصوص ملت ایران چنین اجازه‌ای را نمی‌دهند که یهود به این حق ثابت دست تعدی دراز نموده و با چنگال‌های آلوده به فساد و ظالمانه خود خانمان برادران مسلمان را درهم ریخته و خون آنان را بی رحمانه بریزند در این مورد است که پیغمبر اسلام می‌فرماید: «من اصبح ولم یهتم بامور المسلمین فلیس بمسلم» یعنی کسانی که صبح کنند و در جهت امور برادران مسلمان خود کوشش نکنند از اسلام بهره ندارند.

برادران مسلمان ایران! باید بکوشید در این هنگام که سخت‌ترین مصائب بر برادران شما رخ داده از آنها حمایت نمایید و در تمام موارد به کمک و استعانت آنها قیام کنید.

تمام مردم ممالک اسلامی باید هر یک به نوبه خود از کمک مالی و جانی نسبت به مردم بی پناه فلسطین از همدردی دریغ ننموده و فداکاری نمایند. تمام ممالک اسلامی دنیا وطن ماست و ما نیز با تمام قوا جاناً و مالاً نسبت به سهم خود باید از آنها حمایت کنیم و در حفظ منافع و مصالح عالیه مسلمین کوتاهی ننماییم.

ما برای شهدای مسلمین فلسطین به خصوص سید عبدالقادر الحسینی شهید راه اسلام درود فرستاده و به احترام ارواح پاک آنان یک فاتحه می‌خوانیم. البته خاطر محترم آقایان مستحضر است یهودیانی که در فلسطین باعث این همه ظلم و جنایت شده‌اند یهودیانی هستند که از نقاط مختلف عالم به آنجا مهاجرت کرده‌اند و یهودیانی که در ذمه اسلام یعنی حمایت دولتهای اسلامی زندگی می‌کنند از حیث جان و مال در امان می‌باشند. در خاتمه از مسلمانان ایران تقاضای همه‌گونه کمک مادی و معنوی برادران ستمدیده فلسطین می‌شود و حسابی به نام اعانه فلسطین در بانک ملی شعبه بازار باز شده

نهضت اسلامی و فلسطین

با ورود مستقیم حضرت امام خمینی(ره) به صحنه مبارزه و رهبری نهضت اسلامی در اولین سالهای دههٔ چهل شمسی، در کنار اعلام حمایت از مردم مظلوم فلسطین، خطر اسرائیل و صهیونیسم را برای جهان اسلام و صلح و امنیت منطقه و همهٔ مسلمانان به ویژه ایرانیان گوشزد و با درایت و هوشمندی، حملات خود را متوجه شاه و حامیان صهیونیستی و آمریکایی او می‌کند و فرمود:

«این جانب، حسب وظیفه شرعیه، به ملت ایران و مسلمین جهان اعلام خطر می‌کنم: قرآن کریم و اسلام در معرض خطر است. استقلال مملکت و اقتصاد آن در معرض قبضهٔ صهیونیستهاست.»^۲

و یا این توصیه ایشان به سخنرانان و مداحان اهل بیت(ع) که:

«خطر اسرائیل و عمال آن را به مردم تذکر دهید. در نوحه‌های سینه‌زنی، مصیبت‌های وارد بر اسلام و مراکز فقه و دیانت و انصار شریعت (را) یادآور شوید.»^۳

استاد شهید مرتضی مطهری شاگرد امام(ره)، در سخنرانی خود در سال ۱۳۴۹ در ارتباط با موضوع فلسطین مطالبی بیان کرد که مبین دیدگاه حضرت امام(ره) بود، از جمله اینکه:

«اگر پیغمبر اسلام زنده بود، امروز چه می‌کرد، دربارهٔ چه مسئله‌ای می‌اندیشید؟ واللّه وباللّه قسم می‌خورم که پیغمبر اکرم(ص)، در قبر مقدّسش، امروز از یهود می‌لرزد. این، یک مسئله «دو دو تا چهار تا» است. اگر کسی نگوید، گناه کرده است. من اگر نگویم، واللّه مرتکب گناه شده‌ام. و هر خطیب و واعظی نگوید مرتکب گناه شده است.»^۴

و یا اینکه:

«والله قضیه‌ای که دل پیغمبر اکرم(ص) را خون کرده است. این قضیه (اشغال فلسطین) است. داستانی که دل حسین بن علی(ع) را خود کرده است. این قضیه است.»

و این نکته استاد که با نامگذاری سال ۱۳۸۱ به سال «عزت و افتخار حسینی» تناسب دارد و پیام محوری عاشورای ابی‌عبدالله الحسین (ع) است که:

«اگر می‌خواهیم به خودمان ارزش بدهیم؛ اگر می‌خواهیم به عزاداران حسین بن علی (ع) ارزش بدهیم؛ باید فکر کنیم که اگر حسین بن علی (ع) امروز بود و خودش می‌گفت: «برای من عزاداری کنید»، می‌گفت چه شعاری بدهید؟ آیا می‌گفت: «بخوانید نوجوان اکبر من» یا می‌گفت: «بگویید زینب مضطرب، الوداع؟! چیزهایی که من (امام حسین) در عمرم هرگز به این جور شعارهای پست کثیف ذلت‌آور تن ندادم و یک کلمه از این حرفها نگفتم؟! اگر حسین بن علی بود، می‌گفت: «اگر می‌خواهی برای من عزاداری کنی! برای من سینه و زنجیر بزنی، شعار امروز تو باید فلسطین باشد. شمر امروز «موشه‌دایان» است، شمر هزار و سیصد سال پیش مرد. شمر امروز را بشناس!»^۵

رژیم پهلوی که با کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تحت نفوذ تمام عیار نهادها و محافل مخفی و قدرتمند صهیونیسم بین‌الملل درآمده بود و اغراق نیست اگر بگوییم به پایگاه نظامی و جاسوسی صهیونیستها تبدیل شده بود، هرگونه اعتراضی را در این زمینه و حرکت‌های حمایتی را سرکوب می‌کرد و طی دستورالعمل ویژه از سخنرانان و نویسندگان خواست علاوه بر شاه، به اسرائیل هم تعرضی صورت نگیرد. امام خمینی (ره) در عاشورای حسینی در سال ۱۳۴۲ با اشاره به این نکته می‌فرماید:

«امروز به من اطلاع دادند که بعضی اهل منبر را برده‌اند در «سازمان امنیت» (ساواک) و گفته‌اند: «شما با سه چیز کار نداشته باشید؛ دیگر هر چیز می‌خواهید بگویید. یکی، شاه را کار نداشته باشید؛ یکی هم اسرائیل را کار نداشته باشید؛ یکی هم نگویند دین در خطر است. این سه تا امر را کار نداشته باشید؛ هرچه می‌خواهید بگویید. خوب؛ اگر این سه تا امر را کنار بگذاریم، دیگر چه بگوییم؟ ما هرچه گرفتاری داریم، از این سه تا است؛ تمام گرفتاریهای ما، اسرائیل مملکت را به باد می‌دهد. اسرائیل سلطنت را می‌برد؛ عمال اسرائیلی، آقا! اسرائیل دوست اعلیٰ حضرت است؟ یک چیزهایی، یک حقایقی در کار است... می‌گویند از شاه و اسرائیل حرف نزنید. رابطه بین شاه و اسرائیل چیست؟ شاید به نظر سازمان امنیت، شاه یهودی باشد. این که

ادعای اسلام می‌کند و می‌گوید «من مسلمانم» و برحسب ظواهر هم مسلمان است، شاید سری در کار باشد...

تأثرات ما زیاد است. نه این که امروز «عاشورا» است و زیاد است - آن هم باید باشد. لیکن این چیزی که برای این ملت دارد پیش می‌آید، این چیزی که در شرف تکوین است؛ از آن، ما تأثرمان زیاد است؛ می‌ترسیم. روابط ما بین شاه و اسرائیل چیست که سازمان امنیت می‌گوید: «از اسرائیل حرف نزنید! از شاه هم حرف نزنید!» این دو تا تناسبشان چیست؟ مگر شاه اسرائیلی است؟ به نظر سازمان امنیت، شاه یهودی است؟^۶

حضرت امام (ره) با نگاه ژرف و آینده‌نگر خود موضوع فلسطین و قدس شریف را نه تنها مسئله عموم مسلمانان بلکه همهٔ موحدان جهان به شمار می‌آورد و آن را از قالب‌های تنگ ناسیونالیستی تحمیل شده بر آن خارج می‌سازد:

«مسئلهٔ قدس یک مسئلهٔ شخصی و یک مسئلهٔ مخصوص به یک کشور و یا یکم مسئلهٔ مخصوص به مسلمین جهان در عصر حاضر نیست؛ بلکه حادثه‌ای است برای موحدین جهان و مؤمنان اعصار گذشته و حال و آینده. از روزی که «مسجد لاقصی» پی‌ریزی شد تا آنگاه که این سیاره در نظام هستی در گردش است. و چه دردناک است برای مسلمانان جهان در عصر حاضر که با داشتن آن همه امکانات مادی و معنوی، مرأی و منظر آنان، به پیشگاه خداوند متعال و رسولان عالیقدرش این چنین جسارت واقع شود؛ آن هم از یک مشت اویاش جنایتکار! و چه ننگ است برای دولتهای اسلامی که با در دست داشتن شریان حیاتی ابرقدرتهای جهان، بنشینند و تماشاگر باشند که آمریکا، ابرجنایتکار تاریخ، یک عنصر فاسد بی ارزش را در مقابل آنان علم کند و یا عده‌ای ناچیز، عبادتگاه مقدس و قبلهٔ اول آنان را غصب نموده و با کمال وقاحت در مقابل آنان قدرت نمایی کند! و چه شرم‌آور است سکوت در مقابل این فاجعهٔ بزرگ تاریخ...!»^۷

امنیت ملی و منطقه‌ای در سایه حل عادلانه مسئلهٔ فلسطین

در ارتباط با مسئلهٔ فلسطین، در کنار مسؤولیت دینی آحاد امت اسلامی و دولت‌های

آنان طبق نص صریح قرآنی و احادیث نبوی(ص)^۸، مسؤولیت‌های اخلاقی و انسانی نیز وجود دارد که انسان مسلمان آزاداندیش و حق طلب و عدالت‌خواه باید به آنها توجه داشته باشد و به تعبیر قانون اساسی جمهوری اسلامی، سعادت انسان در کل جامعه بشری، آرمان انسان مسلمان است و مسلمان ایرانی استقلال و آزادی و حکومت حق و عدل را حق همه مردم جهان می‌شناسد.^۹

علاوه بر ابعاد دینی و انسانی موضوع، بحران موجود در فلسطین به امنیت و منافع ملی کشورهای این حوزه جغرافیایی از جمله ایران اسلامی مربوط می‌شود، زیرا تا زمانی که حقوق مشروع و قانونی فرزندان فلسطین، اعم از کسانی که در اراضی اشغالی هستند و یا چندین میلیون آواره که گوشه و کنار دنیا پراکنده‌اند تأمین نشود کانون بحران همچنان در این منطقه باقی خواهند ماند و چونان آتش زیر خاکستری هر از چندگاهی مشتعل و حتی ممکن است به جنگ فراگیری در سطح منطقه و یا جهان بیانجامد.

همین جا لازم است به نکته مهمی اشاره شود که ارتباط مستقیم با امنیت ملی ایران داشته و دارد و آن اینکه در سه دهه گذشته دو بحران مهم امنیت و تمامیت ارضی کشورمان را به خطر انداخت که یکی مربوط به مسئله جزائر سه گانه ایرانی در خلیج فارس بوده است که پس از خروج بریتانیا از شرق کانال سوئز، به سرزمین مادر برمی‌گردد و دیگری مربوط به جنگ تحمیلی عراق علیه ایران است، و در این دو مسئله آنچه که مانع از آن شد که قدرتهای جهانی بتوانند این بحران‌ها را به دعوی اعراب و ایرانیان تبدیل کنند، حمایت مردم مسلمان ایران و نظام جمهوری اسلامی از مردم مظلوم فلسطین و آرمان مقدس قدس بوده است، زیرا این امر باعث شد که افکار عمومی جهان عرب با ایران همراه شود و مانع از تحقق اهداف شیطانی و تفرقه‌انگیز دشمنان گردد. علاوه بر آن از آنجا که در شرایط نوین بین‌المللی توجهات به ابعاد اقتصادی قدرت معطوف شده است و شاهد بلوک‌های اقتصادی در مناطق مختلف جهان هستیم. آمریکا و صهیونیست‌ها در تلاش بودند با طرح تحمیلی صلح و سازش مقدمات یک بلوک اقتصادی را در منطقه غرب آسیا فراهم سازند که شامل یک مرکز یعنی رژیم صهیونیستی و یک پیرامون شامل بقیه کشورها باشد و راه اندازی کنفرانس اقتصادی قبل از آنکه داستان صلح به جایی رسیده باشد نشان از این مطلب داشت و طبیعتاً در

چنین طرحی جایگاه و پایگاهی برای رشد اقتصادی واحدهای ملی از جمله ایران وجود نداشته و ندارد.

در کنار ابعاد ذکر شده موضوع فلسطین که نسبت مستقیم با امنیت ملی ما دارد، مسئله آوارگان فلسطینی نیز مطرح است که با مخالفت صهیونیست‌ها با بازگشت آنان به سرزمین آباء و اجدادی خود، طرح‌های خطرناکی چون اسکان آوارگان در کشورهای عربی منطقه مطرح می‌شود و آن هم با این بهانه که آنان عرب هستند و اگر اعراب دلشان برای آنان می‌سوزد باید برای این قبیل فلسطینی‌ها جایی در سرزمین خود در نظر بگیرند و در این رابطه شایعاتی نیز مطرح گردید که مذاکرات محرمانه‌ای در این خصوص وجود داشته است که در صورت صحت آن باعث به هم خوردن ترکیب جمعیتی برخی مناطق حساس و درگیری کشورها در یک بحران جدید خواهد بود.

اعلام روز جهانی قدس و ارائه طرح همه‌پرسی از فرزندان فلسطین

مشکلات امروز فلسطین و منطقه ریشه در تمایلات صهیونیست‌ها برای تأسیس دولتی بی بنیاد و جعلی در این سرزمین دارد، آنهم به قیمت کشتار صاحبان اصلی این سرزمین و تبعید و کوچ اجباری و غصب خانه آباء و اجدادی مردم مظلوم فلسطین. مشکل امروز فلسطین و بحران این سرزمین متضمن منازعه اعراب اعم از مسلمان و مسیحی از سویی و یهودیان از سوی دیگر نبوده و نیست. چرا که اعراب و یهودیان طی قرون متوالی در کنار هم در صلح و آرامش زندگی کرده‌اند؛ منازعه موجود، میان اعراب و صهیونیست‌ها است که در پی حوادث جنگ جهانی دوم، با شعار «بشردوستانه یعنی ایجاد «مأمن و پناهگاهی برای یهودیان بی خانمان»، وارد صحنه عمل شدند و تا آنجا پیش رفتند که حتی بسیاری از صاحب‌نظران بی طرف غربی این حرکت را حرکتی نژادپرستانه، ناسیونالیستی، افراطی، امپریالیستی و حتی فاشیستی دانسته‌اند.^{۱۰}

بیش از نیم قرن است که مردم فلسطین آواره و سرگردان در گوشه و کنار دنیا پراکنده شده‌اند و بخشی نیز در اراضی اشغالی روزانه شاهد تروریسم وحشیانه دولتی صهیونیست‌ها و قتل عام عزیزان خود هستند و آنچه که در آغازین روزهای سال ۱۳۸۱ اتفاق افتاد و پرونده یک دهه شعارهای فریبنده صلح و دموکراسی را بست، بی سابقه در تاریخ صهیونیست‌ها و جنایت‌های آنان نیست ولی حرکتی کم سابقه در

نسل کشی و تروریسم است. امری که محدود به این سرزمین نیست و بلکه صلح و امنیت منطقه و جهان را به خطر افکنده است.

برای استقرار صلحی عادلانه و استیفای حقوق پایمال شده مردم مظلوم فلسطین در مقابل طرح‌های صهیونیستی که بیش از یک قرن برای اجرای آن برنامه‌ریزی شد، باید یک استراتژی دقیق و بلندمدت را با رویکردی آرمانگرایانه و واقع‌بینانه تنظیم کرد. اعلام روز جهانی قدس از سوی امام خمینی(ره) طرح استراتژیک انقلاب اسلامی است برای مقابله با استراتژی صهیونیست‌ها که در صدد نابودی کامل فلسطینیان و از بین بردن کلیه مظاهر اسلامی این سرزمین هستند و البته استراتژی آنان محدود به این سرزمین نیست و نوعی جهان‌گشایی و امپریالیسم را دنبال می‌کنند که طبیعتاً صلح و امنیت جهان را به خطر می‌اندازد. با اعلام آخرین جمعه ماه مبارک رمضان به عنوان روز جهانی قدس، در واقع نمادهای کلان دینی به جای نگاه‌های خرد و محدود ملی یا قومی در خدمت آرمان فلسطین قرار گرفت و همبستگی میان مسلمانان جهان و قضیه فلسطین ایجاد نمود. این حرکت امام سبب گردید تا حل این بحران و اداره آن از سطح رسمی و دولتی به میان ملت‌ها و سطوح مردمی کشیده شود و افکار عمومی جهان را همراه خود سازد و انتفاضه فرزندان فلسطین یکی از مظاهر آن است که در جای خود الگوگیری از انقلاب اسلامی است و به دنبال موفقیت چشمگیر مقاومت اسلامی لبنان در اخراج صهیونیست‌ها از سرزمینشان، انگیزه فلسطینیان در پیگیری این مسیر دوچندان گردید.

مکمل طرح استراتژیک امام(ره) طرحی است که از سوی رهبر انقلاب اسلامی در سالهای اخیر مطرح شده است و بار دیگر از سوی ایشان مورد تاکید قرار گرفت و مسؤولان جمهوری اسلامی نیز در سطوح مختلف به تبیین و معرفی آن به جهانیان پرداختند و آن طرح همه‌پرسی از همه فرزندان فلسطین اعم از مسلمان و مسیحی و یهودی است تا با رأی خود آنان تکلیف این سرزمین روشن شود. این طرح عمیق و همه جانبه که در شرایط بین‌المللی موجود و با ادبیات سیاسی حاکم بر جهان همخوانی دارد و همه آنانی که مدعی مردم سالاری و حق تعیین سرنوشت ملت‌ها توسط خودشان هستند باید بر این طرح صحه گذارند. و این نگاه مسلمان ایرانی به فلسطین است که با رویکردی انسانی و دینی و در سایه عزت و افتخار حسینی طرح‌هایی را ارائه می‌کند که

۲۹ نه تنها تضمین کننده حقوق مردم مظلوم فلسطین است بلکه به تأمین صلح و امنیت عادلانه در منطقه و جهان کمک می‌کند. تجربه آفریقای جنوبی که رژیم آپارتاید (نژادپرست) بر آن حاکم بود در این زمینه قابل مطالعه جدی است، زیرا رژیم نژادپرست اسرائیل شباهت فراوان به آن دارد و جز از طریق مقاومت و مبارزه و تأکید بر طرح همه‌پرسی در سایه بازگشت آوارگان نمی‌توان به راه حل نهایی دست یافت. و البته یک نگاه انسانی و دینی تأمین کننده امنیت و منافع ملی ما و بلکه همه کشورهای منطقه است و تجربه نشان داده است که قالب‌های تنگ و خشک قومی و نژادی و ناسیونالیستی نه تنها پاسخگو نیست بلکه تشدید کننده بحران است.

پی‌نوشت‌ها:

۱. روزنامه اطلاعات، دوشنبه ۱۳۲۷/۲/۲، به نقل از سید جلال الدین مدنی، تاریخ سیاسی معاصر ایران، ج ۱، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۶۱، ص ۴-۱۷۳.
۲. صحیفه نور، ج ۱، ص ۳۴، اسفندماه ۱۳۳۱.
۳. همان، ص ۵۲، ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۳۲.
۴. مرتضی مطهری، حماسه حسینی، ج ۲، ص ۱۶۴.
۵. همان منبع، ص ۱۶۸.
۶. صحیفه نور، ج ۱، ص ۵۶، خرداد ۱۳۳۲.
۷. همان منبع، ج ۱۶، ص ۱۲۸، ۲۵ فروردین ۱۳۶۱.
۸. از جمله آیه شریفه ۷۵ سوره نساء که می‌فرماید: «چرا در راه خدا جهاد نمی‌کنید در حالیکه مستضعفان از مرد و زن و کودک، آنانی که می‌گویند بارخدا یا ما را از این سرزمین که مردمش ستمکارند بیرون آور و از جانب خود برای ما ولی و یاورى بفرست.» و احادیثی که قبلاً اشاره شد و بر این مسؤولیت تأکید دارند. اصول ۱۵۲ و ۱۵۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی نیز مؤید این مطلب است.
۹. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اصل ۱۵۴.

10. Michael Adams, Edited by, The middle East, A Hand book, Anthony Bbnd Ltd, 1971, pp.146-160.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
 پرتال جامع علوم انسانی